Ο Στέφανος Δάνδολος μιλάει για την "Χορεύτρια του διαβόλου"- Διαβάστε

23 Apr 2013

Βιβλία

Ο ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΑΝΔΟΛΟΣ γεννήθηκε το 1970 στην Αθήνα και έκανε την πρώτη του εμφάνιση στη λογοτεχνία το 1996 με το μυθιστόρημα Υπνοβάτες του Σεπτέμβρη. Το 2004 χαρακτηρίστηκε από τον Παύλο Μάτεσι ο σημαντικότερος Έλληνας συγγραφέας της γενιάς του, και το 2009 τιμήθηκε με το Βραβείο Μπότση για το σύνολο του πεζογραφικού του έργου, παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Έχει γράψει εννέα βιβλία, μεταξύ των οποίων τα μυθιστορήματα Νάρκισσοι και Κανίβαλοι, Ο Τελευταίος Κύκνος και Νέρων – Εγώ, ένας θεός, που μεταφράστηκε και κυκλοφόρησε με επιτυχία το 2006 στην Ιταλία. Διηγήματά του έχουν συμπεριληφθεί σε ανθολογίες και λογοτεχνικές επιθεωρήσεις του εξωτερικού, ενώ το 2008 εκπροσώπησε την Ελλάδα στο Young Writers' World Festival που πραγματοποιήθηκε στη Σεούλ.

Η Χορεύτρια του Διαβόλου είναι το όγδοο μυθιστόρημά του και το πρώτο του από τις Εκδόσεις Ψυχογιός

Λονδίνο, 1936. Ένας διάσημος Αμερικανός συγγραφέας αντικρίζει μέσα στο πλήθος τη μυθική χορεύτρια Σολάνζ Νταλμόν, τη γυναίκα που ερωτεύτηκε παράφορα και οδήγησε στο θάνατο πριν από πολλά χρόνια. Άραγε είναι πράγματι αυτή; Και αν ναι, επέστρεψε από τον κόσμο των νεκρών για να τον εκδικηθεί;

Καθώς έρχεται αντιμέτωπος με το σκοτεινό παρελθόν του, βυθίζεται σε μια αγωνιώδη περιπλάνηση από τα κοσμοπολίτικα σαλόνια του Παρισιού και της Νέας Υόρκης μέχρι την καρδιά του ναζιστικού σκότους. Για να φτάσει όμως στην αλήθεια, θα περάσει από ένα λαβύρινθο γεμάτο ένοχα μυστικά: αστέρες του κινηματογράφου που είναι κατάσκοποι, ραγισμένες ντίβες, κυνικούς διπλωμάτες και το Τάγμα των Σκιών, την απόκρυφη ελίτ της παγκόσμιας οικονομίας, που ρύθμισε την πτώχευση της Ελλάδας τη δεκαετία του 1890 και στηρίζει τώρα τα σχέδια του Χίτλερ.

Από την Κωνσταντινούπολη, το Αιγαίο και την Αθήνα των αρχών του αιώνα ως το συγκλονιστικό φινάλε στο Εδιμβούργο του 1945, ο δρόμος είναι μακρύς και φωτίζεται από το πεπρωμένο δύο ανθρώπων που, ενώ τα έχασαν όλα, δεν έπαψαν να αναζητούν τη δικαίωση του έρωτα.

Ένα θρίλερ κατασκοπείας που με φόντο τα μεγάλα γεγονότα του εικοστού αιώνα ξετυλίγει μια συνταρακτική ιστορία πάθους.

Ο Στέφανος Δάνδολος παραχώρησε τη συνέντευξη στον δημοσιογράφο Φάνη Ουζουνίδη "Διαβάζοντας κανείς την παρακάτω συνέντευξη , θα αποκομίσει , πολλά μηνύματα είτε κοινωνικά είτε πολιτικά . Τελικά , η ιστορία επαναλμβάνετε μέσα από την ζωή και μέσα από το βιβλίο του Στέφανου Δανδολου. Όπως λέει και ένα λαικό ρητό η ιστορία έχει το δικό της γυρισμό, πραγματικά διαβάζοντας τόσο το βιβλίο όσο και την συνέντευξη με πολύ ευστοχία η κ. Δάνδολος τονίζει με πολύ εύλογο γραπτό λόγο μέσα από έναν έρωτα (μυθοπλασία) ιστορικές δράσεις που έπληξαν τον ψυχικό και χωρικό κόσμο της χώρας." Φάνης Ουζουνίδης

Θα ήθελα, καταρχάς, να σας καλοσωρίσω στο fresh-news.gr

Καλώς σας βρίσκω. Χαίρομαι που με φιλοξενείτε.

Διαβάζοντας το βιβλίο σας, παρατηρεί ο αναγνώστης ότι το περιεχόμενο έχει έντονο πολιτικό χαρακτήρα. Από πού εμπνευστήκατε την υπόθεση του βιβλίου σας;

Στόχος μου ήταν να γράψω μια ερωτική ιστορία μέσα από την οποία ζωντανεύει μια ολόκληρη εποχή. Ήθελα να ταξιδέψω τον αναγνώστη σε πάθη που έχουν φόντο μεγάλα γεγονότα του εικοστού αιώνα. Ο έντονος πολιτικός χαρακτήρας προέκυψε εξαιτίας της ανάγκης μου να εμπλουτίσω το μυθιστόρημα με τη διάσταση των δεύτερων και τρίτων αναγνώσεων. Ο υποψιασμένος αναγνώστης θα αναγνωρίσει πολλές ομοιότητες ανάμεσα στη σημερινή πραγματικότητα και στο τι συνέβη, πολιτικά, στις αρχές του περασμένου αιώνα.

Με το συγκεκριμένο βιβλίο ,θα μπορούσε να πει κάποιος ότι θέλετε να περάσετε κάποια μηνύματα , είτε κοινωνικά είτε πολιτικά. Εσείς τι μηνύματα θέλετε να περάσετε στους αναγνώστες σας;

Αν μπορεί να θεωρήσει κανείς ότι υπάρχει κάποιο μήνυμα στο συνολικό έργο μου, αυτό είναι ότι το καλό και το κακό συνυπάρχουν στην ανθρώπινη ψυχή. Όλοι ξεκινάμε από το καλό και ενίοτε καταφεύγουμε στο κακό είτε από παρόρμηση είτε από αδυναμία. Αυτό διατρέχει και την «Χορεύτρια του Διαβόλου». Όμως δεν είναι ένα βιβλίο μόνο για τη πάλη ανάμεσα στο καλό και στο κακό. Είναι και μια ελεγεία για τον έρωτα στην πιο ακατέργαστη μορφή του, καθώς και μια ανατομία του τρόπου με τον οποίο η Ιστορία επαναλαμβάνεται σε παγκόσμιο επίπεδο. Θα 'λεγε κανείς ότι έγραψα δύο βιβλία σε ένα. Μια ερωτική οδύσσεια και ένα πολιτικο-οικονομικό χρονικό.

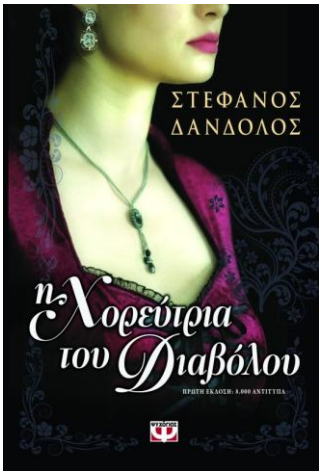

Ήταν δύσκολη η συγγραφή ενός βιβλίου με τόσο ευαίσθητο περιεχόμενο;

Για να προσφέρεις στον αναγνώστη ένα ολοκληρωμένο ταξίδι –και όταν λέω ολοκληρωμένο εννοώ δουλεμένο στη λεπτομέρεια– πρέπει να εξαντλήσεις κάθε δυνατότητα του εαυτού σου. Και η αντιπαράθεση με τις απαιτήσεις του ιστορικού μυθιστορήματος απαιτεί άφθονη έρευνα και προσήλωση στα πραγματολογικά στοιχεία. Η δική μου άποψη είναι ότι κανένα βιβλίο δε γράφεται εύκολα. Θέλει ζόρισμα και διαρκή αναθεώρηση, μέχρι να καταλήξεις ότι σε ευχαριστεί απόλυτα το αποτέλεσμα.

Φοβηθήκατε μήπως προκαλέσετε πολιτικές αντιδράσεις, στοχεύοντας σε πρόσωπα με κάποιες αναφορές στο βιβλίο σας;

Καθόλου. Η πολιτική στην Ελλάδα δεν φαίνεται να ασχολείται με την λογοτεχνία. Κι εν πάση περιπτώσει, δεν θα άφηνα ποτέ τον φόβο να χαλιναγωγήσει τις συγγραφικές παρορμήσεις μου. Για λόγους που άπτονται της πλοκής, όφειλα να αποδώσω το πρόσωπο του Χίτλερ μέσα από μια πιο άμεση, ανθρώπινη διάσταση. Όφειλα επίσης να περιγράψω το πώς όλες οι μεγάλες δυνάμεις, στα χρόνια πριν από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, είχαν ανεχτεί το τέρας του ναζισμού στη Γερμανία και το τάιζαν η κάθε μία με τον τρόπο της ώστε να πάρει τη μορφή που πήρε προς τα τέλη της δεκαετίας του τριάντα. Ποτέ δεν έχω στο μυαλό μου, όταν γράφω κάτι, το αν θα αντιδράσει κάποιος

Υπάρχουν όμως και ομοιότητες με το σήμερα, είναι σύμπτωση όλο αυτό ή όχι;

Όχι, όχι, δεν είναι σύμπτωση. Όπως είπα και στην αρχή, με ενδιέφερε ο αναγνώστης να δει πράγματα και να τα συγκρίνει. Εξάλλου για μένα το ιστορικό μυθιστόρημα δεν έχει και τόσο ενδιαφέρον εάν αφηγείται απλά μια ιστορία ενταγμένη σε άλλη εποχή. Πρέπει να είναι κάτι βαθύτερο, κάτι που να σε οδηγεί σε μια λογική αποτίμηση της δικής σου εποχής. Οι ρίζες με το παρελθόν είναι που γεννούν τα γεγονότα του σήμερα. Και αυτές τις ρίζες ψάχνω κάθε φορά, όταν ασχολούμαι με το είδος του ιστορικού μυθιστορήματος. Οπότε συνειδητά θέλω να μεταφέρω συνάφειες με το τώρα.

Τότε συνέβησαν δύο παγκόσμιοι πόλεμοι, σήμερα ο οικονομικός πόλεμος. Ποιο είναι πιστεύετε το πιο τραγικό γεγονός;

Δεν μπορεί να γίνει διάκριση – όλα έχουν το δικό τους βαθμό τραγικότητας. Για μένα ίσως το πιο τραγικό είναι η επιγραμματική διαπίστωση πως το κακό δεν έπαψε ποτέ να ριζώνει στη καρδιά της αστικής κοινωνίας. Το είχε πει κάποτε η Χάννα Άρεντ και το βρίσκω θλιβερά επίκαιρο. Το κακό με τη μορφή της απαξίωσης των πολιτών, η εκμηδένιση της αξίας που έχει η ανθρώπινη ζωή, ο καιροσκοπισμός, η ήττα των ιδανικών και της αληθινής πολιτικής. Αυτά είναι για μένα τα διαχρονικά τραγικά γεγονότα.

Και στον πριν ιστορικά και στο σήμερα η Ελλάδα είναι υπόδουλη στην Γερμανία. Ποια είναι τα λάθη που μας οδήγησαν σε αυτή τη κατάσταση;

Η οικονομική υποτέλεια του Ελληνικού Κράτους, εδώ και δεκάδες χρόνια, οφείλεται στους οδυνηρούς χειρισμούς των εκάστοτε κυβερνήσεων που επένδυσαν κάθε σημάδι ανάπτυξης σε μια ουτοπική πραγματικότητα. Χρήμα να υπάρχει κι ας είναι από δάνεια. Δυστυχώς δεν είναι ένα φαινόμενο σημερινό. Από τα τέλη του δεκάτου ενάτου αιώνα, με ελάχιστες ίσως εξαιρέσεις ηγετών, παρακολουθούμε την

Πολιτεία να κλείνει τα ρήγματα, που η ίδια τελικά δημιουργεί, με ξένο χρήμα. Η ανάλγητη νοοτροπία, ο φτηνός λαϊκισμός και το άθλημα της κακοδιαχείρισης έχουν σφραγίσει ανεξίτηλα την ελληνική πολιτική.

Στο βιβλίο σας «Η Χορεύτρια του Διαβόλου», γίνεται και αναφορά στον ναζισμό, παρατηρούμε ότι και σήμερα σε όλη την Ευρώπη, υπάρχει μια έντονη άνοδος του Νεοναζισμού. Ιδεολογικά υπάρχουν διαφορές μεταξύ ναζισμού και νεοναζισμού;

Έτσι όπως το βλέπω εγώ, όχι. Ο νεοναζισμός δεν είναι παρά η αναβίωση του ναζισμού. Και αφού ο ναζισμός ήταν ένα φαινόμενο που συνδέθηκε άρρηκτα με το χιτλερικό καθεστώς, θα πρέπει να μιλάμε για την ίδια ακριβώς ιδεολογική δεξαμενή με όσα σημάδεψαν εκείνη την εποχή.

Σε ένα σημείο του βιβλίου σας, επισημάνετε και την φράση «ενωμένη Ευρώπη», μήπως τελικά υπάρχει η διάλυση της Ευρώπης και αυτό ξεκινάει με τις χώρες του Νότου;

Δεν ξέρω αν το απώτερο σχέδιο της σημερινής διαβούλευσης μέσω της κρίσης είναι τελικά η διάσπαση της Ευρώπης. Αμφιβάλλω αν μακροπρόθεσμα θα συνέφερε κανέναν κάτι τέτοιο. Εκείνο που με απασχολεί περισσότερο είναι η κυνική, στυγνή μεθόδευση μέσα από την οποία ο Βορράς επιχειρεί να εγκαθιδρυθεί ως ο οικονομικός παράδεισος της ηπείρου. Είχε συμβεί και πριν από εβδομήντα χρόνια, αν και με διαφορετικές παραμέτρους τότε.

Θα κάνω έναν συνειρμό. «Η χορεύτρια του διαβόλου»: μήπως αναφέρεστε στην εξουσιάζουσα της Ευρώπης, την Γερμανία;

Δεν το είχα σκεφτεί, αλλά τώρα που το βλέπω, ναι, είναι ένας εύστοχος συνειρμός, υπό την έννοια της αλληγορίας. Κυριολεκτικά, βέβαια, ο τίτλος παραπέμπει στην Σολάνζ Νταλμόν, την ηρωίδα του μυθιστορήματος. Αλλά θα μπορούσε και η Γερμανία να αποκληθεί έτσι, αν το βιβλίο διαβαζόταν μόνο από την πολιτική του πλευρά.

Αν σας ρωτούσε ένας νέος αναγνώστης - ο νέος σήμερα ταυτίζεται με ανεργία, εξαθλιωμένη ζωή, διαλυμένα όνειρα- ¨Τι θα πρέπει να αποκομίσω από το βιβλίο σας;¨, τι θα του απαντούσατε;

Εκείνο που θα του απαντούσα είναι να μην ρωτάει ποτέ τι θα αποκομίσει, απλά να αφήνει το ένστικτό του να τον καθοδηγεί και να αντιμετωπίζει κάθε βιβλίο σαν μια άγνωστη χώρα που πρέπει να την ανακαλύψει μόνος του. Το τι θα αποκομίσουμε δεν είναι κριτήριο για να εξερευνήσουμε κάτι. Το κριτήριο είναι αν μας ταιριάζει αισθητικά. Αν σου ταιριάζει λοιπόν διαισθητικά ένα έργο τέχνης, ή ακόμα κι ένας άνθρωπος, δέχεσαι να ταξιδέψεις μαζί του με την ελπίδα να αποκομίσεις τα πάντα και με τον κίνδυνο να μην αποκομίσεις τίποτα. Αυτή είναι η μαγεία, όσο πνιγηρά κι αν έχουν γίνει τα προβλήματα που μας μαστίζουν. Το πολύ να του έλεγα, λοιπόν, ότι η «Χορεύτρια του Διαβόλου» είναι μια βιογραφία της ανθρώπινης ψυχής του εικοστού αιώνα και ένας καθρέφτης στον οποίο θα δει και το δικό του πρόσωπο.

Υπάρχουν κατά την γνώμη σας «Τάγματα σκιών» σήμερα και ποια είναι αυτά, τα οποία εξουσιάζουν την οικονομική σταθερότητα μια χώρας;

Δεν έχω σαφείς ενδείξεις ότι υπάρχουν με τον τρόπο που παρατίθεται στο βιβλίο. Είναι μια επινόηση που εξυπηρετεί την μυθοπλασία και απλά σε κάνει να υποπτεύεσαι ότι μπορεί και να είναι αλήθεια. Με όσα συμβαίνουν, δεν μπορείς παρά να υποθέτεις ότι οι σκιές είναι παντού και κινούν τα νήματα χωρίς να φαίνονται. Δεν μιλάω για τους πολιτικούς αλλά για κείνους που συχνά καθορίζουν την πολιτική, δηλαδή για την ελίτ της οικονομίας. Το αφήνω τελικά στη κρίση του αναγνώστη να αποφασίσει αν μπορεί να υπάρχουν ομάδες σαν το Τάγμα των Σκιών.

Τα ΜΜΕ παίζουν βασικό ρόλο στην ήδη υπάρχουσα κατάσταση ή πλέον ο λαός δεν τα εμπιστεύεται και ιδιαίτερα;

Δυστυχώς πάντα παίζουν. Και κανιβαλλίζουν όλο και πιο έντονα. Αλλά αυτή είναι η δουλειά τους. Ο λαός τους το επέτρεψε να είναι αυτή η δουλειά τους. Το μόνο που έχει αλλάξει είναι ότι ο κόσμος έχει γίνει πιο υποψιασμένος και μπορεί ευκολότερα να αντιληφθεί πού είναι η υπερβολή, πού καιροφυλαχτεί η εκμετάλλευση, πού η δημοσιογραφία γίνεται ανθρωποφαγία.

Η οικονομική κρίση πόσο επηρέασε το βιβλίο και τι απαιτήσεις έχει ο αναγνώστης από έναν συγγραφέα;

Η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει βαθύτατα το βιβλίο. Και όχι μόνο επειδή ο αναγνώστης έχει μειώσει – κάτι που είναι εύλογο– την συχνότητα των αγορών του. Αλλά κι επειδή είμαστε ένας λαός που δεν αγαπάει ιδιαίτερα την ανάγνωση. Θα έλεγα μάλιστα ότι η κρίση που βιώνουμε δεν είναι οικονομική, αλλά πρωτίστως πολιτισμική και ότι από κει ξεκίνησε η κατάρρευση του νεοελληνικού μοντέλου. Ως προς τις απαιτήσεις του αναγνώστη, αυτές δεν αλλάζουν. Ο κάθε αναγνώστης διαβάζει τελικά τους συγγραφείς που του αξίζουν. Κι ο κάθε συγγραφέας έχει τους αναγνώστες που του αξίζουν.

Ποια η σχέση σας με το αναγνωστικό κοινό;

Δημιουργική. Κι έτσι πρέπει να είναι. Ακούς, αφουγκράζεσαι, σέβεσαι τα μηνύματα που παίρνεις. Όταν κυκλοφορεί ένα καινούργιο βιβλίο σου, βρίσκεσαι για μήνες σε επαφή με τον κόσμο, μιλάς γι' αυτό, σου μιλούν γι' αυτό. Έπειτα κλείνεσαι πάλι στο γραφείο σου και χάνεσαι από προσώπου γης για να γεννήσεις του επόμενο. Κάθε δύο-τρία χρόνια η επαφή με το κοινό σού δίνει να καταλάβεις το πώς

εισπράττεται ο μόχθος σου, και μέσα από αυτή τη διαδικασία αντιλαμβάνεσαι πιο σφαιρικά και τη ρότα του ίδιου σου του ταξιδιού.

Ξεκινήσατε και μια νέα σελίδα , μια νέα σελίδα στην ήδη συγγραφική πορεία σας με τις Εκδόσεις Ψυχογιός. Πείτε μας για την σχέση αυτή.

Το πρώτο πράγμα που με εντυπωσίασε στις Εκδόσεις Ψυχογιός είναι ότι λειτουργούν σαν οικογένεια, το κλίμα είναι φανταστικό. Το δεύτερο που με εξέπληξε είναι η μεθοδικότητα με την οποία επιβάλλουν το βιβλίο σε μια αγορά που πραγματικά στενάζει. Μόνο με σωστό προγραμματισμό και εύστοχο management γίνεται αυτό. Και το τρίτο είναι οι σχέσεις μου με τους ανθρώπους εκεί. Ο Θάνος Ψυχογιός είναι ένας τζέντλεμαν παλαιάς κοπής, αλλά ταυτόχρονα κι ένας μάνατζερ της σύγχρονης εποχής. Οι γιοι του, ο Χάρης και ο Νίκος, είναι ο καθένας στον τομέα του εξόχως λειτουργικοί. Οι πωλητές κάνουν καταπληκτική δουλειά, φαίνεται ότι αγαπούν τα βιβλία. Όλα αυτά, συν τον ενθουσιασμό και τις συμβουλές της Αγγέλας Σωτηρίου, η οποία στάθηκε αιτία να μετακομίσω στις Εκδόσεις Ψυχογιός, τις ιδέες της Κλειώς Ζαχαριάδου και τη στόχευση της Πόπης Γαλάτουλα, με κάνουν ευτυχή για αυτή την συνεργασία.

Τι ήταν αυτό που σας ώθησε στο να ξεκινήσετε την γραφή βιβλίων;

Από μικρός έγραφα. Σε ηλικία επτά ετών έφτιαχνα παραμύθια με τη βοήθεια της μητέρας μου. Αργότερα, στα χρόνια του σχολείου, έγραφα διηγήματα με ήρωες συμμαθητές μου. Το μικρόβιο, λοιπόν, είχε τρυπώσει στα γονίδιά μου πολύ προτού το καταλάβω. Εκείνο πάντως που επιγραμματικά θα μπορούσα να πω σήμερα είναι ότι γράφω επειδή έχω ανάγκη τους παράπλευρους κόσμους που χτίζω μέσα από τα βιβλία. Δεν τρέφω την ματαιοδοξία ότι μπορώ να αλλάξω τον κόσμο ή οποιονδήποτε άνθρωπο. Το μόνο στο οποίο ελπίζω είναι να ταξιδεύω όσο πιο μακριά γίνεται εκείνους που με διαβάζουν.

Οι αρνητικές κριτικές σας επηρεάζουν ή σας δίνουν και δύναμη;

Μια κακή κριτική μπορεί να σε πικράνει. Αλλά δεν παύει να είναι η άποψη ενός ανθρώπου. Όπως φυσικά άποψη ενός ανθρώπου είναι και μια διθυραμβική κριτική. Οι κριτικές είναι αναπόσπαστο κομμάτι του συστήματος και δεν πρέπει ούτε να τις υπερτιμάς ούτε και να τις αγνοείς. Τους δίνει τη βαρύτητα που αξίζουν ανάλογα με εκείνον που τις εκφράζει. Νιώθω όμως τυχερός από μια πλευρά γιατί ποτέ όλα αυτά τα χρόνια δεν έχω έρθει αντιμέτωπος με κανιβαλισμούς.

Τι σας δίνει δύναμη στο να προσπερνάτε τις κακουχίες της ζωής;

Οι δικοί μου άνθρωποι. Η οικογένειά μου. Και επίσης μια έμφυτη διάθεση αισιοδοξίας. Το ποτήρι το βλέπω πάντα μισογεμάτο.

Μεγάλη μας τιμή που μας μιλήσατε στο fresh-news.gr. Σας ευχαριστώ πολύ και καλοτάξιδο το νέο σας βιβλίο.

Εγώ σας ευχαριστώ για την φιλοξενία και την πολύ ενδιαφέρουσα συνομιλία.